

Dan??man Öz Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dan??man Öz Yeterlilik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19465>

Öz

Dan??man Öz Yeterlilik Ölçe?i, Merve Nur Bozkurt Karal? taraf?ndan 2019 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Türkiye örneklemine **uyarlanan** psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle aile dan??manlar? ba?ta olmak üzere, profesyonel dan??manlık hizmeti veren bireylerin, mesleki süreçler, beceriler ve kar??la??lan sorunlarla ba?a ç?kma konular?ndaki alg?lanan **öz yeterlilik** düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, dan??manlar?n kendi yetkinliklerine olan inançlar?n? standardize edilmi? bir ?ekilde de?erlendirmek için tasarlanm??tır.

Bu uyarlama çal??mas?, alanda çal??an profesyonellerin öz yeterlilik alg?lar?n?n belirlenmesinin, mesleki geli?im ve e?itim ihtiyaçlar?n?n saptanmas?nda kritik bir rol oynad??? varsay?m?na dayanmaktadır. Ölçe?in orijinal kayna?? ve yap?s? hakk?nda detayl? bilgiler tezin kendisinde yer almakta olup, çal??man?n temel ç?kt?lar?ndan biri, dan??manlık alan?nda Türk kültürüne uygun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dan??manlık, Öz yeterlilik, Aile dan??manlığı, Psikometrik araç, Ölçek uyarlaması, Mesleki yeterlilik, Psikolojik de?erlendirme.

Yazarlar

Merve Nur Bozkurt Karal?

Amaç

Dan??man Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin temel amacı, dan??manlar?n, dan??manlık süreci boyunca sergilemeleri gereken bili?sel, davran??sal ve duygusal becerilere ne kadar yetkin olduklarına dair ki?isel inançlar?n? nicel olarak ölçmektir. Bu, Albert Bandura'n?n sosyal öğrenme teorisine dayanan **öz yeterlilik** kavram?n?n, dan??manlık ba?lam?nda spesifik olarak de?erlendirilmesini sağlar.

Ölçek, dan??manlar?n sadece bilgi veya beceri düzeylerini de?il, aynı zamanda bu becerileri ba?arılı bir ?ekilde uygulama yeteneklerine olan güvenlerini de kaydetmeyi hedefler. Elde edilen veriler, dan??man e?itim programlar?n?n etkilili?ini de?erlendirmek, süpervizyon ihtiyaçlar?n? belirlemek ve mesleki tükenmişlik riskini azaltmaya yönelik müdahaleleri planlamak için kullanılabilir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, **Dan??man Öz Yeterlili?i** (Counselor Self-Efficacy) kavram?d?r. Bu yap?, bir dan??man?n zorlu dan??manl?k görevlerini ba?ar?yla ger?ekle?tirebilece?ine dair sahip oldu?u yarg?lara veya inan?lara kar??l?k gelir. Öz yeterlilik, Bandura'ya göre, performans? etkileyen en güçlü psikolojik faktörlerden biridir.

Dan??man Öz Yeterlili?i, genellikle dan??ma ili?kisini ba?latma, hedefleri belirleme, müdahale stratejilerini uygulama, diren?le ba?a ç?kma ve etik sorunlar? çözüme gibi alt boyutlar? içerir. Ölçe?in uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in bu alt boyutlar?n?n Türk kültüründe çal??an aile dan??manlar? için ne ölçüde geçerli ve anlaml? oldu?u incelenmi?tir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik **geçerlik** katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yap?lan uyarlama çal??mas?, yap?sal geçerli?i kan?tlama ihtiyac?n? beraberinde getirir. Bu ba?lamda, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? test etmek amac?yla çe?itli geçerlik analizlerinin ger?ekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r.

Uyarlama sürecinde, ölçe?in maddelerinin Türkçeye kültürel ve dilbilimsel aç?dan uygunlu?unu sa?lamak için **kapsam geçerli?i** analizleri yap?lm?? olmal?d?r. Bu analizler genellikle alan uzmanlar?n?n görü?lerinin alınmas? ve istatistiksel yöntemlerle (örne?in, faktör analizi) ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n do?rulanmas? yoluyla ger?ekle?tirilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik **güvenirlik** de?erleri sunulmam??t?r. Ancak, bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrarland???nda tutarlı sonuçlar verme yetene?ini gösterir. Dan??man Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin uyarlamas?nda, ölçe?in iç tutarlıl???n? de?erlendirmek amac?yla **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanm?? olmal?d?r.

Yüksek iç tutarlıl?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (Dan??man Öz Yeterlili?i) ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi di?er yöntemler de ölçe?in zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmek için kullan?lm?? olabilir. Detaylı güvenilirlik bilgileri, tezin tam metninde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?n?n olmazsa olmaz ad?mlar?ndan biri, ölçe?in orijinal **faktör yap?s?n?n** yeni kültürel ba?lamda korunup korunmad???n? incelemektir. Bu nedenle, Dan??man Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin Türk örnekleminde geçerli bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlamak için **Faktör Analizi**

(Aç?mlay?c? veya Do?rulamay?c?) kullan?ld??? tahmin edilmektedir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçenin kaç alt boyuttan olutuunu ve bu boyutlar?n, teorik olarak ölçülmesi beklenen öz yeterlilik bile?enlerini do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini gösterir. Bu analiz, ölçenin yap? geçerli?inin temelini oluturur.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert tipi ölçek oldu?u varsay?lmaktad?r)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Profesyonel Dan??manlar ve Aile Dan??manlar?

Ya? Grubu: Yeti?kin (Meslek sahibi bireyler)

Popülasyon Detaylar?: Aile dan??manl??? alan?nda çal??an veya ilgili e?itimleri alan yüksek lisans ö?rencileri/profesyoneller.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçüm, Cronbach Alfa, Faktör yap?s?, Geçerlik, Güvenirlik, Aile terapisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: mervenurbzkrt@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2019 tezi ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Merve Nur Bozkurt Karal?'n?n 2019 y?I?nda yay?mlad??? yüksek lisans tezinde yer almaktad?r. Kullan?m izinleri ve detayl? bilgi için sorumlu yazar ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir: mervenurbzkrt@gmail.com. Ölçenin akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle YÖK tezleri üzerinden mümkündür, ancak ticari kullan?m için yazardan izin al?nmas? zorunludur.

Kaynaklar

Bozkurt-Karal?, M. N. (2019). *Aile dan??manlar?n?n dan??manl?k süreçleri, becerileri, kar??la?t?klar? sorunlar ve öz-yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin tam metnine [YÖK Ulusal Tez Merkezi](#) üzerinden eri?im sa?lanabilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [danisman-oz-yeterlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Dan??man Öz Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almad???ndan, bu k?s?mda sunulamamaktadır. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.